

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

С.М. Шкарлет

« ____ » _____ 2016 р.

ПРОГРАМА

фахового випробування вступників за освітньо-кваліфікаційним рівнем
«бакалавр» за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство» на базі
освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»

Затверджено

на засіданні Вченої ради ЧДТУ

Протокол № ____

від „ ____ ” _____ 2016 року

Голова Вченої ради ЧДТУ

_____ Шкарлет С.М.

Вчений секретар Вченої ради ЧДТУ

_____ Олійченко М.І.

Чернігів 2016

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
II. ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ І ТЕМ	4
2.1. Перелік питань з дисципліни „Теорія держави і права”	4
2.2. Перелік питань з дисципліни „Конституційне право України”	4
2.3. Перелік питань з дисципліни „Адміністративне право”	5
2.4. Перелік питань з дисципліни „Історія держави і права України”	5
2.5. Перелік питань з дисципліни «Цивільне право».....	7
2.6. Перелік питань з дисципліни „Сімейне право”	8
2.7. Перелік питань з дисципліни „Трудове право”	9
2.8. Перелік питань з дисципліни „Кримінальне право”	10
III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБИТУРІЄНТІВ.....	11
IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	12

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Відповідно до Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2015 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 1172 від 15.10.2015 р., а також Правил прийому до Чернігівського національного технологічного університету у 2015 році, затверджених ректором університету 24 листопада 2014 р., для вступників на продовження навчання за напрямом підготовки 0601 „Право” на базі раніше здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра за напрямом підготовки 0601 «Право», проводяться фахові вступні випробування.

Мета конкурсних випробувань – створення рівних можливостей для вступу на навчання за спеціальністю 060101 „Правознавство” (освітньо – кваліфікаційний рівень спеціаліста) випускників освітньо – кваліфікаційного рівня бакалавра на основі перевірки теоретичних знань у галузі права та навичок їх застосування на практиці.

Програма складається з 4 розділів та інтегрує зміст програм навчальних дисциплін з різних галузей права.

У ході конкурсних вступних випробувань абітурієнти повинні продемонструвати **вміння**:

- аналізувати, тлумачити та застосовувати законодавство України з різних галузей права;
- давати кваліфіковану консультацію з питань реалізації громадянами своїх прав і свобод;
- давати оцінку юридичним фактам, вибирати різноманітні правові моделі поведінки суб`єктів, що найбільш повно відповідають їх інтересам;
- аналізувати та тлумачити юридичні норми;
- самостійно систематизувати й застосовувати знання у сфері адміністративного, конституційного, цивільного, кримінального права і т.д.

Програма фахових випробувань складається з пояснювальної записки, переліку питань з навчальних дисциплін, критеріїв оцінки знань абітурієнтів та списку використаної літератури з дисциплін.

II. ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ І ТЕМ

2.1. Перелік питань з дисципліни „Теорія держави і права”

Загальна характеристика основних теорій походження держави і права. Поняття і ознаки держави. Поняття функцій держави. Класифікація функцій держави. Поняття та елементи форми держави. Поняття механізму держави, його співвідношення з державним апаратом. Поняття державного апарату, його ознаки. Поняття та ознаки державного апарату. Класифікація державних органів. Право в об'єктивному та суб'єктивному сенсі. Поняття соціальних норм. Загальні риси і види соціальних норм. Основні джерела (форми) права: нормативно-правовий акт, нормативно-правовий договір, правовий звичай, правовий прецедент. Нормативно-правовий акт як основне джерело права в романо-германській правовій системі. Види нормативно-правових актів. Поняття норми права, її ознаки. Структура норми права. Гіпотеза, диспозиція, санкція норми права: їх поняття.

Поняття та риси системи права. Структура системи права. Предмет і метод правового регулювання як критерії поділу права на галузі. Поняття галузі права. Поняття інститутів права. Поняття та ознаки системи законодавства.

Поняття і завдання систематизації нормативно-правових актів. Інкорпорація. Кодифікація. Поняття та ознаки правових відносин. Поняття суб'єктів правових відносин. Юридичний зміст правовідносин. Поняття юридичного факту. Класифікація юридичних фактів. Юридична відповідальність: поняття та ознаки. Види юридичної відповідальності: конституційна, кримінальна, адміністративна, цивільно-правова, дисциплінарна, матеріальна відповідальність. Поняття реалізації норм права. Використання, виконання, додержання як форми реалізації норм права. Застосування норм права як специфічна форма їх реалізації.

Акти застосування норм права, їх ознаки та відмінність від інших видів юридичних актів.

Поняття тлумачення норм права.

Поняття та ознаки правової держави.

2.2. Перелік питань з дисципліни „Конституційне право України”

Поняття конституційного права України як галузі права. Предмет і метод конституційно-правового регулювання. Конституційно-правова норма: поняття, класифікація. Поняття та види конституційно-правових інститутів.

Конституційно-правові відносини: поняття, структура, особливості. Джерела конституційного права України як галузі права.

Конституційне закріплення форми держави. Поняття, ознаки, форма, класифікація та структура конституції. Способи прийняття та внесення змін до конституції. Поняття конституційно-правового статусу особи. Система

конституційних прав, свобод і обов'язків людини і громадянина. Громадянство України: поняття, підстави набуття та припинення.

Поняття виборів, виборчого права. Типи виборчих систем. Поняття та загальна характеристика Верховної Ради України. Основи правового статусу народного депутата України. Поняття, склад, порядок формування Кабінету Міністрів України. Конституційний статус Президента України. Конституційні засади судоустрою і судочинства. Конституційний Суд України – єдиний орган конституційної юрисдикції.

2.3. Перелік питань з дисципліни „Адміністративне право”

Поняття та предмет правового регулювання адміністративного права. Джерела адміністративного права. Поняття, ознаки та структура норм адміністративного права. Поняття, ознаки та види адміністративних правовідносин. Громадяни України як суб'єкти адміністративного права. Колективні суб'єкти адміністративного права. Поняття, види та принципи державної служби. Обмеження для державних службовців. Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади. Адміністративно-правовий статус Кабінету Міністрів України. Переконавання та примус – методи державного управління. Особливості застосування вогнепальної зброї за законодавством України. Поняття та характеристика адміністративних стягнень. Об'єктивні елементи складу адміністративного правопорушення. Суб'єктивні елементи складу адміністративного правопорушення. Поняття, ознаки, принципи адміністративної відповідальності. Вік, з якого настає адміністративна відповідальність. Характеристика обставин, що виключають адміністративну відповідальність. Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб. Характеристика обставин, що пом'якшують та обтяжують відповідальність. Адміністративно-правовий статус центральних органів виконавчої влади. Характеристика адміністративних договорів. Структура адміністративних правовідносин та підстави їх виникнення. Підстави, види та особливості відповідальності державних службовців. Підстави та особливості припинення державної служби.

2.4. Перелік питань з дисципліни „Історія держави і права України”

Наукова періодизація історії держави і права України.

Утворення і розвиток держави з центром у Києві. Теорії походження Київської Русі. Суспільний та державний лад Київської Русі. Джерела та основні риси права Київської Русі. Основні редакції "Руської Правди".

Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського і Королівства Польського та зміна їх політико-правового становища. Особливості суспільного устрою. Державний лад.

Судова система на українських землях у XIV – XVI ст. Судова реформа 1564-1566 рр. у Великому Князівстві Литовському.

Джерела та основні риси права Великого Князівства Литовського.
Утворення держави Речі Посполитої. Люблінська унія 1569 р. Зміни в політично-правовому становищі українських земель.
Організація реєстрового козацтва.
Державницька програма Б. Хмельницького.
Конституція Пилипа Орлика (1710 р). Кодифікація права у першій половині XVIII ст. "Права за якими судився малоросійський народ" 1743 р.
Буржуазні реформи II половини XIX ст.
Зміни в політичному ладі України після революції 1905-1907 рр.
Соціально-економічне та політичне становище України напередодні Лютневої (1917 р.) революції. Перемога Лютневої революції. Ліквідація монархії. Початок створення в Україні нових політичних структур.
Тимчасовий уряд та його органи в Україні.
Становлення Української Народної Республіки (УНР), діяльність Центральної Ради. Основний зміст чотирьох універсалів. Конституція УНР 1918 р., її зміст і значення.
Гетьманська держава П. Скоропадського. Державне будівництво Гетьманату.
Українська Народна Республіка часів Директорії.
Становлення і розвиток Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР)
Проголошення Української Радянської Республіки. Центральний Виконавчий Комітет Рад. Радянський уряд України - Народний Секретаріат. Радянське державне будівництво у грудні 1917 р. - березні 1918 р. II Всеукраїнський з'їзд Рад. ЦВК Рад України. Народний Секретаріат. Місцеві Ради. Надзвичайні органи Радянської влади. Створення радянського суду. Створення основ радянського права.
III з'їзд Рад робітничих, селянських та червоноармійських депутатів у Харкові (6-10 березня 1919 р.) - Прийняття Конституції УСРР.
Нова економічна політика та її законодавче оформлення в УСРР.
Утворення СРСР. Правові основи входження УСРР до складу Союзу РСР. Конституція СРСР 1924 р.
Кодифікація українського радянського законодавства. Законодавство Союзу РСР та його дія в УСРР.
Конституція УРСР 1937 р. та її декларативний характер. Система органів влади і управління за Конституцією.
Конституція УРСР 1978 р. та її декларативний характер. Перебудова державного апарату згідно з Конституцією.
Демократизація суспільно-політичного життя в Україні у другій половині 80-х рр. Реформа державного апарату.
Декларація про державний суверенітет УРСР від 16 липня 1990р.
Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р.

2.5. Перелік питань з дисципліни «Цивільне право»

Поняття цивільного права як приватного права та як галузі права. Предмет цивільно-правового регулювання: особисті немайнові та майнові відносини. Метод цивільно-правового регулювання. Функції сучасного цивільного права. Система цивільного права.

Поняття та особливості цивільних правовідносин. Елементи цивільних правовідносин: суб'єкти, об'єкти та зміст (фактичний та юридичний).

Поняття, ознаки та обсяг правоздатності фізичної особи. Виникнення та припинення правоздатності фізичної особи. Ім'я та місце проживання фізичної особи. Поняття та зміст цивільної дієздатності фізичної особи. Види цивільної дієздатності фізичних осіб.

Поняття та ознаки юридичної особи. Організаційно-правові форми юридичних осіб. Правоздатність юридичної особи та її зміст. Місцезнаходження юридичної особи. Засоби індивідуалізації юридичної особи.

Поняття і види об'єктів цивільних прав. Речі як об'єкти цивільних прав. Результати робіт та послуги як об'єкти цивільних прав.

Поняття та ознаки особистих немайнових прав.

Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.

Право на життя. Право на усунення небезпеки, яка загрожує життю та здоров'ю. Право на охорону здоров'я. Право на медичну допомогу. Право на інформацію про стан свого здоров'я. Право на таємницю про стан здоров'я. Права фізичної особи, яка перебуває на стаціонарному лікуванні у закладі охорони здоров'я. Право на свободу. Право на особисту недоторканність. Право на донорство. Право на сім'ю. Право на опіку або піклування. Право на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.

Поняття та ознаки правочинів. Види правочинів. Умови чинності правочину. Форма правочину. Усна форма правочину. Письмова форма правочину: проста та нотаріальне посвідчення. Укладення правочину шляхом мовчання. Недійсність правочину.

Поняття та зміст права власності. Правомочності володіння, користування, розпорядження власником своїм майном. Підстави набуття права власності. Набуття права власності на новостворене майно. Набуття права власності на перероблену річ. Привласнення загальнодоступних дарів природи.

Поняття права спільної часткової власності. Суб'єкти права спільної часткової власності.

Поняття зобов'язання, підстави його виникнення та значення у сучасному цивільному обороті. Склад зобов'язання. Суб'єкти зобов'язання: кредитор, боржник, третя особа.

Поняття та види забезпечення виконання зобов'язання. Договір поруки та його зміст. Припинення поруки. Поняття гарантії. Сторони та зміст договору гарантії. Припинення гарантії. Поняття завдатку.

Поняття, значення та функції договору в цивільному праві. Види цивільно-правових договорів. Зміст договору. Істотні, звичайні та випадкові умови договору.

Поняття та значення договору купівлі-продажу. Форма договору. Сторони у договорі купівлі-продажу. Предмет і ціна як істотні умови договору купівлі-продажу. Права та обов'язки продавця і покупця. Кількість товару. Асортимент товару. Якість товару.

Поняття договору дарування. Предмет, форма, сторони у договорі дарування. Зміст договору дарування. Розірвання договору дарування на вимогу дарувальника.

Поняття та види спадкування. Склад спадщини. Спадкоємці. Відкриття спадщини. Місце відкриття спадщини. Час відкриття спадщини.

Спадкування за заповітом. Поняття заповіту. Форма заповіту. Посвідчення заповіту. Права заповідача. Спадкування за законом. Черговість спадкування за законом. Зміна черговості одержання права на спадкування. Перша черга спадкоємців за законом. Друга черга спадкоємців за законом. Третя черга спадкоємців за законом. Четверта черга спадкоємців за законом. П'ята черга спадкоємців за законом. Розмір частки у спадщині спадкоємців за законом.

2.6. Перелік питань з дисципліни „Сімейне право”

Поняття сімейного права як галузі права, науки та учбової дисципліни. Предмет сімейного права. Місце сімейного права в системі права. Метод правового регулювання сімейних відносин.

Співвідношення сімейного права з іншими галузями права: цивільним, конституційним, адміністративним, фінансовим правом. Система сімейного права. Поняття шлюбу. Ознаки шлюбу. Умови вступу до шлюбу. Перешкоди для укладення шлюбу. Порядок укладення шлюбу. Значення державної реєстрації шлюбу. Час та місце реєстрації шлюбу. Поняття недійсності шлюбу. Підстави визнання шлюбу недійсним. Санація шлюбу. Загальні та особливі правові наслідки визнання шлюбу недійсним.

Поняття, підстави та порядок припинення шлюбу. Розірвання шлюбу в органах РАЦС за спільною заявою подружжя. Розірвання шлюбу в органах РАЦС за заявою одного з подружжя. Розірвання шлюбу за рішенням суду за спільною заявою подружжя. Розірвання шлюбу за рішенням суду за заявою одного з подружжя.

Особисті немайнові правовідносини подружжя. Поняття та значення особистих немайнових правовідносин подружжя. Види особистих немайнових прав та обов'язків подружжя.

Поняття особистих прав та обов'язків батьків і дітей. Встановлення походження дитини. Добровільне визнання батьківства. Визнання батьківства в судовому порядку. Реєстрація народження дитини. Встановлення материнства. Оспорювання батьківства (материнства). Встановлення факту батьківства (материнства).

Поняття аліментних зобов'язань. Обов'язок батьків утримувати своїх неповнолітніх дітей. Порядок і форма утримання неповнолітніх дітей.

Обов'язок батьків утримувати працездатну повнолітню особу. Участь у додаткових витратах на дітей. Обов'язок повнолітніх дітей утримувати батьків. Аліментні зобов'язання інших членів сім'ї. Порядок укладення аліментних договорів.

2.7. Перелік питань з дисципліни „Трудове право”

Поняття трудового права. Предмет трудового права як галузі права. Метод трудового права. Особливості джерел трудового права. Поняття трудових правовідносин і їх розмежування від деяких подібних до них цивільних, адміністративних та інших правовідносин.

Поняття трудового договору як підстави виникнення трудових правовідносин. Зміст трудового договору. Строк і форма трудового договору. Порядок укладення трудового договору. Гарантії при прийнятті на роботу. Випробування при прийнятті на роботу. Переведення на іншу роботу і переміщення без зміни місця роботи і трудової функції працівника. Зміна істотних умов трудового договору. Трудові правовідносини при зміні власника підприємства, установи, організації.

Поняття робочого часу і його нормальна тривалість. Скорочена тривалість робочого часу. Неповний робочий час. Режим робочого часу. Ненормований робочий день. Поняття часу відпочинку та його види. Перерви у роботі для відпочинку і харчування. Вихідні, святкові і неробочі дні. Умови залучення працівників до роботи у вихідні, святкові і неробочі дні. Щорічні оплачувані відпустки: основна та додаткова відпустка за роботу із шкідливими та важкими умовами праці. Додаткова відпустка за особливий характер праці.

Поняття оплати праці і заробітної плати. Правове регулювання оплати праці. Поняття і випадки надання гарантій і компенсацій. Гарантії і компенсації при направленні працівників у службові відрядження і при переїзді на роботу в іншу місцевість.

Поняття трудової дисципліни та методи її забезпечення. Трудовий розпорядок на підприємствах, в установах і організаціях та його правове регулювання. Правила внутрішнього трудового розпорядку — основний акт локального характеру, покликаний забезпечити трудову дисципліну. Дисциплінарна відповідальність та її види. Дисциплінарний проступок як

підстава відповідальності. Загальна дисциплінарна відповідальність. Види дисциплінарних стягнень та порядок їх застосування.

Майнова відповідальність роботодавця перед працівником. Відшкодування моральної шкоди, заподіяної працівнику. Майнова відповідальність працівника за шкоду, заподіяну роботодавцю. Підстава майнової відповідальності. Обставини, що виключають майнову відповідальність працівника.

2.8. Перелік питань з дисципліни „Кримінальне право”

Поняття кримінального права. Поняття, структура та тлумачення закону про кримінальну відповідальність. Поняття та ознаки злочину. Класифікація злочинів та її значення. Кримінальна відповідальність та її підстави. Склад злочину та його види. Стадії вчинення умисного злочину. Співучасть у злочині. Сукупність, повторність та рецидив злочинів. Обставини, що виключають злочинність діяння. Поняття та цілі покарання. Система та види покарань.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Фахове вступне тестування проводиться згідно з Правилами прийому до Чернігівського національного технологічного університету у 2015 році, затверджених ректором університету 24 листопада 2014 р., з метою перевірки знань та визначення рівня фахової підготовки вступника.

Вступники, які мають, диплом молодшого спеціаліста зі спеціальностей, мають можливість вступити на споріднений напрям підготовки бакалавра за скороченими термінами підготовки. Такі вступники зараховуються за результатами фахового випробування у вигляді тестування. Тестовий білет складається з 20 питань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 5 балів. Результати фахового вступного випробування оцінюються в балах за шкалою від 100 до 200 балів. Особи, які отримали на фаховому вступному випробуванні менше 125 балів, не допускаються до участі в конкурсі.

Конкурсний відбір проводиться на вакантні місця ліцензійного обсягу.

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // ВВР, 1996, № 30, ст. 141 .
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003. - ОВУ. - 2003. - № 11. - Ст. 461. - з наст. змінами і доповн.
3. Сімейний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003, - № 21-22 – Ст. 135
4. «Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України» Затв. Наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296
5. Адміністративне право України. Академічний курс: Підруч.: У двох томах: том 1. загальна частина / Ред.колегія: В.Б. Авер'янов (голова). – К.: Видавництво „Юридична думка”, 2004.
6. Адміністративне право: Навчальний посібник / О.І. Остапенко, З.Р. Кісіль, М.В. Ковалів, Р.В. Кісіль. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців „Правова єдність”, 2008.
7. Алексеев С.С. "Право" (опыт комплексного исследования, "Статут", Москва,1999.
8. Андрущенко Т. С. «Особливості укладення та нотаріального посвідчення аліментного договору між фактичним подружжям» // Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2013. – № 20. – С. 145 – 148.
9. Андрущенко Т. С. «Аліментний договір між колишнім подружжям матеріальний та процесуальний аспект» // Цивілістична процесуальна думка: збірник наукових статей; за заг. ред. Фурси С. Я. – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2012. – С. 416 – 422.
10. Бачун О. Питання, які виникають при розгляді справ про адміністративні правопорушення // Право України. - 2000. - №8. -С.67-71.
- 11.Берлач А., Фурманчук Є. Теоретичні аспекти адміністративної відповідальності за порушення порядку провадження господарської Сокол М. Місце контрольного провадження в адміністративному процесі. // Підприємництво, господарство і право, 2008, № 12. – С. 96-98.
- 12.Бойко І. Держава і право Гетьманщини. Навч. посібник. – Львів, 2000.
- 13.Бойко І. Й. Державний лад і право Київської Русі. Текст лекцій. – Львів,2004.
14. Болотіна Н.Б. Трудове право України: навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 375с.
15. Болотіна Н.Б. Трудове право України: підруч. – [5–те вид., перероб. і доп.]. – К.: Знання, 2008. – 860с.
16. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підручник. – [4–те вид., стер.].К.: Вікар, 2006. – 725 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

17. Ведерніков Ю.А., Папірна А.В. Теорія держави і права: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 333 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
18. Герасименко Є. Суб'єкт адміністративного проступку // Право України. – 1999. - №4. С. 44-50
19. Гречанюк С. Окремі проблеми застосування адміністративного примусу в діяльності установ із виконання покарання у виді довічного позбавлення волі. // Підприємництво, господарство і право, 2009, № 2. – С. 6-8.
20. Гришук В.К. Кримінальне право України: Загальна частина: Навч. посіб. для студентів юрид. фак. вищ. навч. закл. – К.: Видав. Дім. „Ін Юре”, 2006. – 528с.
21. Гунчак Т. Україна в першій половині ХХ ст.: Нариси політичної історії. – К., 1993.
22. Дмитренко Ю.П. Трудове право України: підруч. – К.: Юрінком, 2009. – 624с.
23. Дякович М. Сімейне право України. Навчальний посібник. - Алерта; ЦУЛ. - 2012. - 552с.
24. Дякович М.М. Сімейне право: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / [М.М. Дякович]. - К.: Правова єдність, 2009. - 512с.
25. Експерт у провадженні у справах про адміністративні правопорушення: деякі пропозиції щодо нормативного визначення засад участі з урахуванням досвіду Російської Федерації. // Підприємництво, господарство і право, 2009, № 2. – С. 3-5.
26. Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів]/М.В.Цвік, О.В.Петришин, Л.В.Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид.наук, проф., акад. АПрН України М.В.Цвіка, д-ра юрид.наук, проф., акад. АПрН України О.В.Петришина. – Харків: Право, 2009. – 584 с.
27. Заїка Ю.О. Українське цивільне право: Навч. посіб. – 2-е вид. змін. і доп. – К.: “Правова Єдність”, 2008. – 368 с.
28. Заруба В. М. Держава і право Київської та Галицько-Волинської Русі (Кінець VIII ст. – початок XIV ст.): Навчальний посібник. – Київ, 2007.
29. Зелена О. Поняття юридичної відповідальності: окремі проблеми // Право України. – 2002. – № 11. – С. 109 – 111.
30. Іванов В.М. Історія держави і права України. – К., 2007.
31. Історія держави і права України. – У 2 т. / За ред. В.Я. Тація, А.Й. Рогожина. – К.: Ін Юре, 2000. – Т. 1.
32. Кириченко В.М., Куракін О.М. Теорія держави і права: модульний курс: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 264 с.
33. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Науково-практичний коментар / Р.А. Калюжний, А.Т. Комзюк, О.О. Погрібний та ін.; - К.: Всеукраїнська асоціація видавців „Правова єдність”, 2008. – 781 с.
34. Коломоєць Т. Щодо ефективності адміністративних штрафів // Право України. - 2001. - № 2. - С. 84.

35. Конституційні акти України 1917 – 1920 рр. – К., 1992.
36. Кравченко В.В. Конституційне право України: Навчальний посібник. – Вид. 4-те, виправл. Та доповн. – К.: Атіка, 2006. – 568 с.
37. Кравченко І. Загальна характеристика складів адміністративних правопорушень, що посягають на право інтелектуальної власності Підприємництво, господарство і право, 2008, № 11. – С. 66-70.
38. Кримінальне право України. Особлива частина: Підручник. (Ю. В. Александров, В. І. Антипов, М.В. Володько та ін.) Вид. 3-тє, переробл. та допов./ За заг. ред. М. І. Мельника, В.А. Клименка.- К.: Юридична думка, 2005.- 352 с.
39. Кримінальний кодекс України: Особлива частина: Науково-практичний коментар / За ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. — Київ— Харків: Юрінком Інтер-Право, 2003. — 516 с.
40. Кульчицький В. Державний лад і право в Галичині в другій половині ХІХ – на початку ХХ ст.. – Львів, 1965.
41. Кульчицький В. С., Тищик Б. Й. Історія держави і права України. – К., 2008.
42. Лазарев В.В., Липень С.В. Теория государства и права, "Спарк" Москва, 1998.
43. Липа В. Особливості строків на стадіях провадження адміністративного судочинства // Підприємництво, господарство і право, 2008, № 3. – С. 61-63.
44. Лук'янець Д. Про вину юридичних осіб у сфері адміністративної відповідальності // Право України, 1999, №11.
45. Мироненко В.П. Сімейне право України: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / В.П. Мироненко, С.А. Пилипенко; [за заг. ред. В.П. Мироненко]. - К.: Правова єдність, 2008. - 477с.
46. Музиченко П. Історія держави і права України: Навч. посіб. – К., 2000.
47. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації. Навчальний посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2006. –704с.
48. Нагаєвський І. Історія української державності. – К., 1992.
49. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. — 3-є вид., перероб. і доп. / О. О. Кот, Т. В. Боднар, С. І. Шимон та ін. / За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової, В. В. Луця. — К.: Юрінком Інтер, 2008. — Т. II. — 1088 с.
50. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. 4-е видання / За редакцією В.Ф. Бойко та інших. - Київ. "А.С.К." 2004. - 529 с.
51. Науково-практичний коментар до сімейного кодексу України / За ред. Є.О. Харитонова. - Х.: ТОВ "Одіссей". - 2006. - 552с.
52. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: у 2-х т. Т. 2 / від ред. В.Г. Ротань. – 2-ге вид. – Х.: Фактор, 2010. – 784 с.
53. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / НЗ4 За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка - 7-ме вид., переробл. та до-пов - К.: Юридична думка, 2010 - 1288 с.

54. Науково-практичний коментар Сімейного кодексу України / Булеца С.Б., Іванов Ю.Ф., Волківська Т.Ф. та ін. - К.: Видавничий дім "Професіонал", 2011. - 428с.
55. Науково-практичний коментар Сімейного кодексу України / За ред. Ю.С. Червоного. - К. - Істина, 2003. - 464с.
56. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. — 3-є вид., перероб. і доп. / Н. С. Кузнєцова, І. О. Дзера, В. М. Коссака та ін. / За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової, В. В. Луця. — К.: Юрінком Інтер, 2008. — Т. I.— 832 с.
57. Орленко В.І. Конституційне право України: посібник для підготовки до іспитів / В.І. Орленко, В.В. Орленко. — 4-е вид., стереотип. — К.: ПАЛИВОДА А.В., 2010. — 152 с.
58. Павлівська С. Помилки при кваліфікації адміністративних правопорушень // Підприємництво, господарство і право, 2009, № 4. — С. 54-57.
59. Пасічник А. Поняття адміністративної правосуб'єктності юридичних осіб // Підприємництво, господарство і право. — 2007. - № 9. — С. 142 - 145.
60. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Конституційне право України: Підручник / за заг. ред. В.Л. Федоренка. — 2-ге вид., переробл. і доопр. — К.: Алетра; КНТ; Центр учб. л-ри, 2010. — 432 с.
61. Полулях В.В. Адміністративна відповідальність юридичних осіб у галузі підприємницької діяльності. // Вісник ЧДПСТП, 2009. - №1, С. 42-46.
62. Попрас В. Щодо визначення розмірів штрафу як виду покарання // Підприємництво, господарство і право. — 2007. - № 11. — С. 135 - 138.
63. Потапова С. Об'єктивна сторона правопорушення, передбаченого ст. 155-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення (порушення порядку проведення розрахунків).
64. Потапова С. Поняття адміністративної відповідальності та її ознаки Підприємництво, господарство і право, 2008, № 9. — С. 40-43.
65. Прилипко С.М., Ярошенко О.М. Трудове право України: підруч. — [2-ге вид., перероб. і доп.]. — Харків: Видавництво "ФІНН", 2009. — 728с.
66. Прилипко С.М., Ярошенко О.М. Трудове право України: підруч. — Харків: Видавництво ФО–П Вапнярчук Н.М., 2008. — 664с.
67. Процевський В.О. Трудове право України: навч. посіб. [для студ. юрид. вищ. навч. закл. України]. — Х. : ХНПУ, 2006. — 264с.
68. Ромовська З. Українське цивільне право: Загальна частина. Академічний курс. Підручник. — К.: Атіка, 2005. — 560 с.
69. Ромовська З.В. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар. - [3-тє вид., перероб. і доп.] З.В. Ромовська. - К.: Правова єдність, 2009. - 432с.
70. Ромовська З.В. Українське сімейне право: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Зорислава Ромовська. - К.: Правова єдність, 2009. - 500с.

71. Селецький С.І. Теорія держави і права [текст]: навчальний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 246 с.
72. Сімейне право України: Навчальний посібник / За ред. Є.О. Харитоновна. - К.: Істина, 2008. - 200с.
73. Сімейне право України: Підручник / За ред. Ю.С. Червоного. - К.: Істина, 2004. - 400с.
74. Сімейне право України: Підручник / Л.М. Баранова, В.І. Борисова, І.В. Жилінкова та ін.; За заг. ред. В.І. Борисової та І.В. Жилінкової. - К.: Юрінком Інтер, 2004. - 264с.
75. Сімейне право України: Підручник / Л.М. Баранова, В.І. Борисова, І.В. Жилінкова та ін.; за заг. ред. В.І. Борисової та І.В. Жилінкової. - 2-е вид., переробл. і допов. - К.: Юрінком Інтер, 2009. - 288с.
76. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар / За заг. ред. С.Я. Фурси. - К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2008. - 1248с.
77. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар / За ред. І.В. Жилінкової. - Х.: Ксилон, 2008. - 855с.
78. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник. – К.: Алеута; КНТ; ЦУЛ, 2009, 520 с.
79. Совгіря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України: Навчальний посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 632 с.
80. Стеценко С.Г. Адміністративне право України : Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2008.
81. Тараненко С. Щодо поняття неосудності в адміністративному праві // Право України. - 1998. - №6. - С. 88.
82. Теория государства и права под редакцией Корельського В.М. и Перевалова В.Д. ИНФРА * М - Норма, Москва, 1997.
83. Теорія держави і права. Академічний курс. Київ, Юрінком Інтер, 2006.
84. Теорія держави і права: Посіб. для підготов. до іспитів / С.М.Тимченко, Р.А.Калюжний, Н.М.Пархоменко, С.М.Легуша. – 3-є вид. стереотип. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2007. – 176 с.
85. Теорія нотаріального процесу: Науково-практичний посібник / За заг. ред. С. Я. Фурси. – К.: Алерта; Центр учбової літератури, 2012. – 920 с.
86. Терлюк І.Я. Історія держави і права України. – К., 2011.
87. Трудове право України: Академ. курс: підруч. / [А.Ю. Бабаскін, Ю.В. Баранюк, С.В. Дріжчана та ін.]; за заг. ред. Н.М. Хуторян. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 608 с.
88. Трудове право України: Академ. курс: підруч. [для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / [П.Д. Пилипенко, В.Я. Буряк, З.Я. Козак та ін.]; за ред. П.Д. Пилипенка. – 3. вид., переробл. та доп. — К. : Видавничий Дім "Ін Юре", 2007. — 536с.
89. Трудове право України: порядок ведення та оформлення кадрових документів: навч. посіб. / [Наровська К.Б. Пастухов В.П., Тищенко О.В., Черноус С.М.]; під заг. ред В.П. Пастухова. – К.: Алерта, 2005. – 280 с.
90. Углик Н. Поняття та класифікація заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. // Підприємництво,

- господарство і право, 2009, № 4. – С. 51-53.
91. Харитонов Є.О., Харитонova О.І., Старцев О.В. Цивільне право України: Підручник. – Вид. 2, перероб. і доп. – К.: Істина, 2009. – 816 с.
 92. Цивільне право України, в 2-х томах. Том 1: підручник / За ред. д-ра юрид. наук, проф. Є.О. Харитонova, канд. юрид. наук Н.Ю. Голубєвої. – Х.: ТОВ «Одіссей», 2008. – 832 с.
 93. Цивільне право України. Академічний курс: Підруч. У двох томах / За ред. Я.М. Шевченко. – К., 2006.
 94. Цивільне право України. Загальна частина: Підручн. / За ред. І.А. Бірюкова, Ю.О. Заїки – К., 2008.
 95. Цивільне право України: Курс лекцій: У 6-ти т.: Т. 1: Основні положення. / Р.Б. Шишка, О.Л. Зайцев, Є.О. Мічурін та ін. / За ред. Р.Б. Шишки та В.А. Кройтора – Х.: Еспада, 2008. – 680 с.
 96. Черноног Є.С. Державна служба: історія, теорія і практика: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2008. – С. 237-271; С. 339-360.
 97. Чиркин В.Е. "Государствоведение", Москва, Юрист, 1999.
 98. Чушенко В.І., Заяць І.Я. Конституційне право України: Підручник. – К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2007. – 488 с.
 99. Шестак Л. Адміністративне право: Навчальний посібник. Чернігів, Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2011.
 100. Шкарупа К. Особливості відповідальності у виконавчому провадженні // Підприємництво, господарство і право, 2009, № 8. – С. 63-65.
 101. Шляхтун П.П. Конституційне право України: Підручник. – К.: "Освіта України", 2010. – 592 с.